

عدد : ۶ — ۵۴ (ایکنجی سنه) ۶ : ذی الحجه ۱۳۱۷ جمعه : ۲۴ مارت ۱۳۱۶ ۶ نيسان ۱۹۰۰ (ایکنجی جلد)

ارتقا

(ارتقا) نك : تا-بول و طشره
ایچون : بر سنه لك آتونه سی ۳۳
غروشددر : بوسته بولی مقبولدر .
مصائفی ماچمله ارماپ فله آچیقدر . هرانی قلم
ضوتان یاره بیلیر . مرکری ماب عالی
حاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر

ادبیات . فنون عسکریه و بحریه .
وناریج و تجارت و زراعت و صنایع
ومعارف و امور نافعه و اکثیه لی فقراندن
ماحت مصور جریده در . هر نوع خصوصیات
ایچون غزته نك مدیری طاهر بکه مراعت اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

شمه ديلك جمعه کونلری نشر اولنور

نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

ای هیکل بران تجارت ،
مبنای جبال مدیت !
حیران سکا فکر بشریت ،
قلباً ایدرم شامکه حرمت !

ع . نادر

الواح طبیعتدن

۱۵

بته طارغین : ایدمک حالی کویا اضمار .
صوت بارده تمدای ایدیور صحبت یار :
اهتزازنده فقط جسم ، اونور نغمه سنک
برخی لرزش دل ، برمتدد اقرار .
اغبرانده کی طفلانه نغمه ایدر
کرنی سوداچنی کندیلکندن اظهار !
چیرینیر یوسه مشتاقه کولکنده امل ،
صافلایر نغوت معصومه وجهنده مسار :
بلیر چهره زردنده دماء جدت ،
تو هلال شفق . آغوشه دوتر شکل عذار .
بکا باقاز ، باقور بچره سندن کویا
طاغیدر ساچلرینی باد سنبوی بهار :
سینه نوریته برناب ایدیورکن کاهی
دوکولور کورکنه سایه زلف زرتار :
براز ایشده چورمش باشی ، چشمندن
کاه اینر قلبه برتیر نگاه ییازم .
طوبلایر تیره یه رک لبرینه برآکله ،
چین ابرو ایله مغمومی آیلر انکار !
نه قدر سوردی بو طارغینلر ! .. بیلیمک
نه چی قورودی بتم کولکه نازغدار ؟
هیچ بارشماز دیرایم ، کوزلرینک اوچلرینه
قیوریلوب قونماسه کفنده نیم بیدار !
ع . نادر

برهجران موقدتن صوکره

ساکن ، صوریوردک بکا : « کریان نه دیکدر ؟ »
« کریان .. اوئی کج . آلا نامم بنده دیوردم ،
انکار ایدیوردم .
طالغین ، صوریوردم سا : « بهجران نه دیکدر ؟ »
« بهجران .. اوئی هیچ بیلیمورم ایشه ! دیوردک ،
اصرار ایدیوردک .
انکار ایله ، ابهام ایله منای حیاتی
سودامری برواچه غفلنده باشاندق :
بازیمچه آمال ایدمک هب صدمائی
برمهده سراییده جوجولرکی یاندق ...
یاندق ، او بودق ، سودک ، ایشاندق ، او یالاندق
افکک اودرین سینه صافنده کی لرزش
هرکون بزی شفته قوجاقلاردی : قارا کلک
برزائر مجهول ایدی ، هب نور ونوازش
چاک ایتدی ، بزاطباق نغیلده اوچارکن ،
برصدمه بالیله حقیقت بوطلالی ،
اوکرندی حیات الک آبی بردرس ایله بردن
الکریه لی بهجرانی ... بو تون حزن لیالی !
آرتق صورده مازسک بکا : « بهجران نه دیکدر ؟ »
« کریان .. اوئی کج . آلا نامم بنده دیورسک ،
اصرار ایدمک مازسک .

آرتق صورده مازسک بکا : « بهجران نه دیکدر ؟ »
« بهجرانی ؟ آوت : آهانی انکار ایدمک بیلیم .
« بیلیم ! دیه بیلیم ! ..
اسعد نجیب

ایستورم که

ماوی بر لیل مقمرده ، دکر
ساحلک قومی بیاضقلرینه
سربسورکن متادی ، سسبز .
مهم ، آواره ، درین برمعنا ،
قوشم آل اله خولیا آکین
چاملرک کولککرتنده اوویون
آشیانلردن اوزاق ، برالحان
دکرک ساحله ، اورده سنک
نور خلقتله بر آغوشنده
حزن بیدار شبام اوپوسون ،
تیره سین روح غرام ، محزون ،
کیجه نک صمت خفا پوشنده .
کلرک روحی قدر نازکتر
بوسلرله خی اورت ، صوکرده ، بن
طاتی برکریه ایله آغلارکن ،
پنبه برخنده سیال سحر
ایسمایله آجلسین ، دوکون
بوتهی صبح سیاه املک
افق ماقنه الک رنگین
شعر سودایی لقای حسنک .

محمد سعیدی

ازهار تفکر

۵

بیوک بر اورمانک آغوش سبز احتشامنده
فیصلدا شفق یار اقراسن باده معطرله !
کوچک بر جویبارک معطر حن غرامنده
اوچوشدق خنی سودار آهنگ مکررله !
§
یشیلکلر ایچنده ... لانه عشق ربیعده !
اوقاق بر قوشجغز بحث ایلدکجه ذوق سودادن
بتون بولرده ! بولرده .. بو احوال طبیعده
طوبار سندن دل محزون پیام تسلیت هر آن !
§
حیاتم بر زمانلر نور عشقکه منورکن !
نه مسعودانه دملر کجی ایلیم شباچنده
افول ناهنکامک ایله قلب خرابنده
§
قرا کلک باشلادی ییچاره غفلته کولومسرکن
بوکون بیدم اوصاندم وار لغمن بن فقط ایوا
خی ربطا ایلیان شمعی حیاته خاطره کدره !
تیه دلتی زاده :
کامل

آمارشوره

تدقیقات ادیه

۱۶

« کتابه غم » مؤلفک « عمر ادنی »
عنوانیله انتشار ایدن اثرینک ایکنجی
جلدی اوقودم . « احمد راسم » گله نری
خاطره لایح اولور اولماز « کوز باشلری »
گله نری ده حزن بر حسله رقتنری اوقشار .
عمر ادنی ! .. ایشه بتون کوز باشلری ! ..
آلکساندر دومافیسک مکتوبنده
راسمک ده کوز باشلری مندیج کی کورو -
نیور ، صوکره - بیلیم نه دن - لساندن
بلا اختیار :
کچنده آرزوی کر به کلدی قلب ناشاده
بونی راسمه آجیق عندیلب کر به معتاده
کلرکن بزسا کوز باشلری اولمشدی اماده
آطه ! .. ای مسکن دلدار سنده صوکره هار آغلار
جلال و راسم آغلار عندیلب دلفکار آغلار
مصراعلری دوشیور ! ..
« هونکاه » حقیقه بر شعر در .

بواثر لطیف « تکامل و ترقی » عنوانی
جدی ، مهم ، اسلوب افاده من
ایچون حقیقه دکرلی بر جوق صحیفه لری
احتوا ایتمکده در . « تکامل و ترقی » ده ده قادنلرک
ماضیسنی ، حالی ، استقبائی مصوردر .
بوراده راسم - اکثر ای معنادی اولدنی
وجهله - لطافه قابیلما مشدر . « تکامل
و ترقی » لک هر سطرنده جدیت ، صمیمیت ،
حتی ده قادنلر ایچون - بر مرحت بیله
نمایندر . بونی اثبات ایچون اوکوزلرک
مقدمه سی شورایه عیناً نقل ایدیورم :
« بنی الزیاده داغدار تأسف ایدن بر ماده
وار ایسه اوده « افکار ادیه » دینلر او -
زته برده سورین موضوعات شخصیته ک هنوز
قابل فهم و ادراک اوله مدیفی خطابیات عنده سنک
ایکیده برده سند مدافعه و حجت اعتراض اولق
اوزره در میان ایدلسیدر .
احمد راسم بو اثرده ده قادنلرک زمره لردن
اقتباس مال ایتدیکنی کوستردکدن
صوکره مباحثه لرنده غرضه قابیلقلرینی ،
دائماً عدلک کوستردکدن بر لسان اعتدال
ایلله موضوع بحث انش و ادبیات حقیقه
منتسبیتی نرزدنه حق قازانمشدر .

سلیمان نسیم بک افندی به یازدی
جسوانی کال دقله اوقومالرینی محترم
قارئمره توصیه ایدرم .
مشاق حیات محرمینک شوسوزلرینی
اوقویه نم :

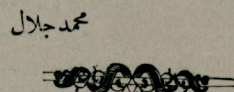
« شمعی دخی اعتراف ایدرم که بزده کی
ترقیات ادیه سی منع ایدن اسباب قوه نیک الک
برنجیسی شجرکک نابعات و تدقیقات موسعی

مقاله ، کتاب تحریر به اصرار ایتلیرد .
ایشته ، ده قادنلر ایچون جدی بر
نصیحت اما ، کیم دیکر ؟ لساندن بی خبر ،
امالندن هله بوسبتون محروم ، ادبیات
غریبه نی اکلامقندن عاجز جوجو غفلتک
بری تحصیل زمانی « حیات نخل » یاخود
« سودای غرام » یازمق ایله کچیر برسه ،
بولرده ادبیات جدیدنه دن معدود اولورسه
یازیق قارئمرک کوزلرینه ! ..
یمین ایدرم : مقصدم تحقیر دکلر !
مرام ، اوزو الیلرله نه قدر آجیدیقی
کوسترمکدر ! ..
سلیمان نسیم بک افندی برادر من
خالصیا بک افندی « بریزک تاریخی »
عنوانی اثری برهان صنعت اولق اوزره
ارنا ایتدیکی صیرده ، احمد راسم ، بو اثرده
کوسترین احتیاساتک تصویر کیسه ایچون
کوچ اولمدیغنی کوستردکدن صوکره مخاطبک
بر جوق خطا لرینی بینه و مخاطبک سوزلر به
اثبات ایدر . انسان بویه اعتدال دمله
یازیلان انتقادات ادیه نی اوقودقجه « آه
قانون مناظره ! آه صمیمیت ! « دیور ! ..
راسم بک ، شرق ایله غربک امتزاجندن
حصوله کله جک ادبیات مستقبله نک ظهوری
ایچون بر جوق شرائطی اس الحركات
اتخاذ ایدیور : ازجهله « اتحال » دینلن
نقصیاتی ذهنلردن جقاریور . احتیاس
ساتزک تام بر ترک احتیاساتی اولماسی
لازمکله جکی بیلدیریور . عادات و اخلاق
ملیه منزه اطلاع حاصل ایتمککمنی بیلدیر -
بیور . دوشونک دینلن حالت دماغیه به
اهمیت و بر مکلمن ایچون عادتاً یالوار بیور !
بکی جامع عرفخالجیلری کی بر باشقسنک
افکار و ملاحظاتی یازمق تهلکسنه
اوغرماما قلعنر ایچون « بر رده علوم
و فنون ترقی ایدمکجه ادبیاتک ترقی
ایتدیکی کورله مدیک بدهیات تاریخیه دن
اولدیغنی ورده ایسه ترقی ایتدی دینلن
ادبیاتک فرنک ، عجم ، عرب ، لاتین ،
یونان و سائر ددن دوکولوب کلن انقاضن
بایلمه ، درمچاته برشی بولندیغنی طرفین
تسلیم ایلدیکی جهته اولاکندم بر طریق
مساعی کشف ایدرک اولوده جالیشلایمیز .
ده به ایتدیور ! .. دهانه لر یازیور اما ،
دیکلر کیم ؟ .. بو محترم محرم :
« بن نه یازدم سن نه فهم ایتدک غریب انسانه در
واهب الادراک مزاد ایلسون افغانکی »
دیسون ده نه بایسون ! ..
اوقوب اوقوبک ! .. « تکامل و ترقی »
بو تون منتسبین ادب ایچون اوقونه جق ،
حتی از برله جک بر اثر در . اوراده .

ده قاندر نامنه یازیلان اثرلرک نرملردن مقبیس اولدینی ، مقبیس اولمان اثرلرک ایسه نه قدر مناسبتر ، عادی ، متبذل بولوندی قوی اثباتلرله کوسترلشدیر !.. اوراده سوللی پرودموله برده ده قاندرک سوبه علمتده بولونماسی ظننه قارشلی نه رحبانه خنده لر وارد !..

اوقوبک اوقوبک !.. برمنظومه ده : « برآقشام اوسق کزیمکه یی اقدار ایکن سیران راعابه میال اولوب درون نیققلدی شوبله قیلرله یی نشئ ، برحزین تعجید ایدردی اقمی اعصاب سرنکون قهر اولان شکاف کبوده آسمان منظور ایکن اولوردی مان دیده دن نهان پارچه سیله :

« تیلرزه خزان ایله اوراق ناله کار تانوک دوشردی برلره سرمست و بی مجال مهم اوقولیلر ایله ایلرردی کوهسار چوکشدی تازه قیلرله نیرکنی هزال قطعه سی ییتنده کی تضادی ، حضرت راسم ، نه کوزل کوسترمشدر !..

انیسه یه

برادر یی نهاریک لساندن -
آه من الموت !..

زواللی قاذین !.. سن تأهل دینن سعادتک بوتون ادواری کورمه دک ، حس اتمه دک . اوچیچکه بکزه دک که آجیلماسیله صولماسی بر اولور ! کوزلرک برهار صفا ایله آجیلدی . آغلايه آغلايه دوغدک . تبسملرله یودک . او قدر کوجوک وجودکله شو باصدیفک طوبراغبار اولاجکی بیلیرمیدک ، زواللی ؟ صباوتک صافقلری مصومیتلرله نویدیا چیچکلرک اوسته باصار ، کلبلرک آرقا . سندن قوشار ، شو کوبوکلو دکیزله ، شومانی سازه حیران اولورکن هیچ بر مرارت ایله متأثر اولدکی ؟

شباب ، سکا آغوشی آجیدینی زمان بوتون احتساسات معصومانه ک غلیانه باشلادی . اوزمان بکارتک بریری معصومی اولدک ،

هر قادینه واقع اولدینی کی سنک ایچونده برحیات مشله سی واردی تأهل ایله حل ایلدلی . تام بش او شی زوج شقیقه سعادت بخش اولدک . صوکره آنسزین بوتون مسرتلرک ، بوتون اماللرک برقمه فلاکت ایله صاورولدی !.. آجی بر مفارقت !

سنک قلب رقیقک بوفلاکتک آجیسنه داینامادی . بوخربه یه تحمل ایدمه دی !..

برمنکشمه قدر تازه لیکن ، برخان چیچکی کی صولغه باشلادک !.. آراسیرا زواللی آناکه ، بدبخت قرداشکه ، معصوم قیزیکه انعطاف ایدن کوسکون نظرلرک هب اونی آراددی ، هب اونی صوراردی ، دکلی ؟

زو الی یز ... اوزمان ، دوداقلریکک اوستندن ظلال موتک اوجدینی کورور . دلده ایچین ایچین آغلاردق ! بوتون کوز یاشلرمن قایلرمره دوکولوردی !.. اوکسک کسکک اوکسورکلرک باشلادینی ، دوداقلرندکی اورنک لطیفک اوجدینی کون :

« تازه برکلدک ای عدم چیچکی ایسته مردم سکا ورم دیککی !» نشیدمه سی برخط آتین ایله کوزلرله صاحیلهرق ییمنی او بوشدوردی ، بوتون اعصابی یاقدی !..

نهایت مده شحقیقت ظاهر ایتدیککی ، « انیسه اولدی !.. صداسی عکس ایلدیککی ، بنم ایله آناجنگ قیز جفزیچک بو سوزمن بوکولدیکی زمان اوله سسز سسز کوز یاشی دوکلک ! آردن قاج سته کجیدی !.. شیمدی باق ، همشیره حکم !.. سنک اوقدر سودیکک لایلاقلر آجیلدی ، قوشلر اوتیور ، فقط سن برکون آجیلمادک ، ابدیتله صوصدک !..

یا لکنز بن ، صباچ بهارک ژاله لرله ایصالان مزاریکک اوستنده مبدول کوز یاشلری دوکیورم !..

محمد جلال

علوم و فنون و فلسفه

(۵۴ نجی نسخه مژدن مابعد)

قیزغین زمانلرده حیوانات برطاق تبدلات فیزیولوژی به اوغرا بهرق غایت حساس بر حال کسب ایدر . جهاز تناسلینک انتباهیتی ، اداره بدینه مک هر طرفه علی الخصوص مملر ، دوداقلر ، توکولر کیسه لری [غدیدات لماییه] کی حس شهوته ک زیاده علاقه دار اولان عضولره انتقصال ایدرک بوتون وجودی برحرارت ، طاققفرسا برغلیان حس استیلا ایلر . صومنزق زیاده ، اشتها مفقود ! ارقی جنسین کال حرص و تهالك ، شدت دهشته بربری آرایوب چفتلشمکه جان آتارلر .

لاحه بیهله موقتیه جمیعات حیوانیه به داخل اولور . بالعکس سوروحانده یشامق معتادی

اولان حیوانات وحشیله اوتیه برویه طاغیلور . سودای شهوانی ایله ، آکل نباتاته بیهله تعرض ایدرلر .

دیشیه راست کلک املیله ارککلر اولو اورمانلری ییلدیرم کی کشت و کنار ایدرلر ، جسم محراری سرعته دولا شورلر جنسین بربرینک سسفی طانور . ایشیدنجه ضبطی غیر قابل بر حال کسب ایدر . حیوانات غریبه حفظنه مخصوص اولان محللرده تجربه اولندینی اوزره فیل و کرکردان کی حظوظات وهوسات شهوانیسه مغلوب اولمان حیوانات بیهله قیزغین زمانلرند بهخصوص دیشیلرینک مفقودیتنده حدت و شدت پیدا ایدرلر . انشای حرارتده انحلیم ییلدیکمز دوه لر ، دلیلی ایچون مهلك اولورلر .

آغیر : کیشیز ، لایتنقطع حرکت ایدر ، تیننور ، متصل قولاقلری اطراف واکتاف مختلفه به توجیه ایدرک قصرافدن بررس بکلر .

بوغا : آغزی کوبولک ایچنده صیق صیق بوکورر ، چایلری برسرعت سرسریانه ایله دور ایدر ، بوجولانلر آره سنده آره صره دوروب قانی کوزلری بر سمت موهومه دیکر وقوروغی قلمچی کی تحریک ایلر ، راست کلدیککی دیشی قولاقرهمجنسی آراد ، حصامی ایله چاریشور .

قیزغین زمانلرده یاغوتر کیسه لری [غدیدات دهنیه و عرقیه] مبدولا آفرانزاده بولنهرق کسکین برقوقو نشر ایدرلر . فیل دودهده بورایجه پک مؤثردر . هله حرارتی وقتنده تنکک یانندن برولمقا . نمدقچه کلچمز . دودهده کوجوک دلیک بر ذیلی ، ملتقای شفتان آره سندن دیشارو سارقار . بعدالحرازه زائل اولان تزینات عروسیه کیکلرده پک زیاده جالب دقت برمنظره اخذ ایدر . خلاصه وقت تناسلهده حیواناتک ارککلری هر بری بر صورتده تبدیل اشکال و اوصاف ایلرک بوراده تفصیلی زائد کوردک .

ذ کورده تعداد اولتان اشبو احوال دیشیلرده دخی واقعدر . دیشیلرکده قیزغین موسملری آزعین اولور .

دیشیلرده وقوعکن تبدلاتی بوراده برازیقه کسه لریکالکتر اعضای تناسلیه مک ایچ دریسندن اثاث بشرک عادت شهریه سه مشابه اولوق اوزره قانی و لزوجی برمایعلک سیلان ایلدیککی و بونک ذ کوری دعوت ایدن برقوقیه مالک اولدینی سوبلیمکه اکتفا ایدر . سیلان مذکور ایشکده پک مبدولدر .

حیوانات مونسدن اولوبده خدمات بشریه به کیرمماش اولان حیوانلر ، یشادقلری وسطده امین برملج بولدیلمی واعاشه لری تأمین اولندی هر موسمده چفتشورلر . حالوککه حیوانات زمان زمان ، موسم موسم ، قیزوب چفتشورلر . لاحه عمومیتله قیشین قیزار : قورده کانونانی ، شباطده ، نیلیک و کوبکده مان بوموسمده کیری کی قوش اوقوسنه یتان حیوانات خدر شاتیلری بعدالاکال یعنی منهای شباطده قیزغین اولورلر [۱] . معافیه آکل اللحوم هر وقت بوقاعده مک تحت انحصارنده دکدر . ایشته آرسلان ، قیلان ، کدینک مختلف زمانلرده قیزدینی واقعدر . بونک کی قوردهده بعضاً مارنده قیزار . قاضیه : شباط ، مارنده ، مجترات ، کاون نانی ، شباطده ،

طیور ایچون موسم ازدواج : انتهای شتا ، بدایت بهاردر . معلومدرکه اشبو موسمده قوشلر کوزل کوزل ، رنگارنگ

تویلرله توپلنورلر ، جمیته کزدرلر ، آهنکله اوتزلر . علی العموم حیوانات حتی انسانلر آره سنده بیهله حسیات عاشقانه لرله تمیز ایلمش اولان و فضائل زوجیه بی بحق طایبان کورکچینلرک ، قومرولرک دیشیلری اوخشیاهرق انواع نوازشه اظهار ایلدکلری آثار محبت ، کورکچینلک نامیه یاد اولتان اوسوداخانهده هر دم یابداردر . بونلر جمیت بشریه قارشو وظائف جنسیه نقطه نظرندن بولر رعیرت تشکیل ایدیلورلر . چونکه بونلر بربرلرینه جدا وفاداردر . هله وحیدالزوج [۲] اولنلر یکدیگرینه اوقدر محبتی ، اوقدر باغی درلرکه آنجی اولوم آیرر .

مابعدی وار
دوقوروحی الدین

النبیاء و الشیخه کتب

صوک قورشون ...

هنوز صباح اوئش ، روحفرا بر نسیم اوراق اشجار بهاری یواش یواش

[۱] مقدر شتایمن مستنا اولهرق آیلر یازین قیزارلر . احکامک شتامناسیقیه صفوقدن زیاده سیله متأثر اولدقلرندن قیشین فعل مذ کوری یاپیورلر . اوبوشانلر ایچنده تشکلات عضویه سی الک مکمل اولدیی سائرلری کی تأثیر برودتنل جارچوق قورتیه میورلر . [۲] کویش کتوزانلرک برجونی ازجه کیم ، قردهجه تفرین اول و ثانیه قیوبنده صوک بهار (ایلول) ده تناسل ایدرلر .